

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JEZYKÓW OBCYCH W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM W CENTRUM EDUKACYJNYM „RADOSNA NOWINA 2000”

ZASADY OCENIANIA SPRAWDZIANÓW WG SKALI :

- ✓ **0% - 39%** możliwych do zdobycia punktów – ocena niedostateczna
- ✓ **40% - 49%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dopuszczająca
- ✓ **50% - 54%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dopuszczająca +
- ✓ **55% - 69%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dostateczna
- ✓ **70% - 74%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dostateczna +
- ✓ **75% - 84%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dobra
- ✓ **85% - 90%** możliwych do zdobycia punktów – ocena dobra +
- ✓ **91% - 100%** możliwych do zdobycia punktów – ocena bardzo dobra

1. Kategorie i wagi ocen w dzienniku „Librus”:

- Sprawdzian z rozdziału – waga 10
- Kartkówka – waga 7
- Słuchanie – waga 10
- Czytanie – waga 10
- Odpowiedź ustna – waga 10
- Wypowiedź pisemna w szkole – waga 7
- Wypowiedź pisemna w domu – waga 3
- Zadanie domowe – waga 2
- Aktywność – waga 3
- Konkurs językowy (uzyskanie dobrego wyniku w etapie pozaszkolnym) – waga 10

2. Oceny śródroczne i końcoworoczne są wystawiane przez nauczyciela na podstawie ocen cząstkowych w dzienniku „Librus”.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który ma na swoim koncie dodatkowe szczególne osiągnięcia (np. wygrane w konkursach przedmiotowych na szczeblu pozaszkolnym).

3. W szczególnych przypadkach nauczyciel może podwyższyć lub obniżyć ocenę:

· w przypadku ucznia, który przez cały rok wykazywał się niezwykle aktywnością, jest pracowity, pomocny i chętny do współpracy na lekcji, nauczyciel ma prawo podwyższyć mu proponowaną ocenę,

· w przypadku ucznia, który przez rok szkolny wykazał się mniejszym zaangażowaniem oraz mniejszą pracowitością, sumiennością i aktywnością, nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę.

4. Aby uzyskać ocenę końcoworoczną wyższą od zaproponowanej uczeń zobowiązany jest do napisania testu rocznego z semestru I i II. Zmiana proponowanej oceny następuje wtedy, gdy uczeń uzyskał ze sprawdzianu rocznego odpowiednią ilość przewidywanych punktów na ocenę wnioskowaną, zgodnie ze skalą oceniania.

W podany powyżej sposób uczeń może uzyskać ocenę wyższą od proponowanej o **jeden** stopień.

OSIĄGNIĘCIA EDUKACYJNE UCZNIĄ SĄ SPRAWDZANE POPRZEZ:

1. Wypowiedzi ustne :

- dłuższa wypowiedź na zadany temat,
- dialog,
- opowiadanie,
- prezentacja.

Wypowiedzi mogą być przygotowane w ramach pracy domowej lub w trakcie lekcji. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z 3 jednostek lekcyjnych, a w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.

2. Wypowiedzi pisemne:

- odpowiedź na pytania,
- wykonanie ćwiczeń gramatycznych, słuchania / czytania ze zrozumieniem,
- redagowanie form wypowiedzi, takich jak opowiadanie, opis (postaci, ilustracji), sprawozdanie, charakterystyka, list prywatny, list formalny, kartka pocztowa, notatka, recenzja, rozprawka, esej.
- prace pisemne mogą być wykonywane w ramach zadania domowego lub w czasie lekcji.

3. Sprawdziany:

- Przeprowadzane po zakończeniu działu; zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem; czas trwania sprawdzianu to 1 godzina lekcyjna.
- Przeprowadzane w trakcie realizacji działu; obejmujące do 3 ostatnich jednostek lekcyjnych; czas trwania do 45 minut.

4. Kartkówki:

· Niezapowiedziana forma pisemna obejmująca materiał z nie więcej niż 3 ostatnich jednostek lekcyjnych; czas trwania do 20 minut.

OBOWIĄZKI I PRAWA UCZNIA :

1. Uczeń ma obowiązek posiadać na lekcji:

- podręcznik,
- ćwiczenia,
- kserokopie ćwiczeń dodatkowych,
- inne materiały zalecone przez nauczyciela.

2. Uczeń ma obowiązek odrabiać zadania domowe i być przygotowany do zajęć.

3. Za szczególnie aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać „plus” w rubryce aktywność. Trzy plusy są równoważne ocenie bardzo dobrej.

4. Za brak zeszytu, podręcznika i innych materiałów lub nieprzygotowanie się do lekcji uczeń może otrzymać „minus” w rubryce aktywność. Trzy minusy są równoważne ocenie niedostatecznej.

5. Obecność ucznia na zapowiedzianym sprawdzianie lub kartkówce jest obowiązkowa. Nieobecność ucznia jest zapisana w dzienniku znakiem „O” i może być tylko usprawiedliwiona ważnymi przyczynami losowymi, zaświadczeniem lekarskim lub udziałem ucznia w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych.

· w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu lub kartkówki w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od pojawienia się ucznia w szkole.

· w przypadku ucznia, który notorycznie przystępuje do sprawdzianów i kartkówek dopiero w drugim terminie (minimum drugi raz pod rząd), co wskazuje na celowe opuszczanie lekcji, nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- Biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami;
- Osiąga sukcesy w konkursach szczebla wyższego niż szkolny;
- Otrzymuje 100-procentowe wyniki ze wszystkich form sprawdzania wiedzy i umiejętności.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Potrafi poprawnie operować strukturami gramatycznymi prostymi i złożonymi;
- Potrafi budować spójne zdania i stosuje szeroki zakres słownictwa odpowiedni do zadania;
- Potrafi zrozumieć kluczowe informacje w różnorodnych tekstach i rozmowach;
- Potrafi wydobyć potrzebne informacje i przekształcić je w formę pisemną;
- Z łatwością rozróżnia dźwięki;
- Rozpoznaje uczucia mówiącego i rozumie polecenia nauczyciela;
- Potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość;
- Posługuje się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów;
- Omawia tematy codzienne i tematy o charakterze abstrakcyjnym;
- Można go z łatwością zrozumieć;
- Potrafi napisać zdanie zawierające złożone struktury i słownictwo;
- Jego tekst jest zorganizowany w sposób spójny i zawiera wszystkie niezbędne elementy;
- Pisze teksty o odpowiedniej długości;
- Używa prawidłowej pisowni i interpunkcji;
- Otrzymuje minimum 90% z większości sprawdzianów.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Potrafi poprawnie operować większością struktur prostych i złożonych;
- W większości wypadków buduje zdania spójne i używa szerokiego zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania;
- Potrafi zrozumieć większość kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach;
- Wydobyć większość potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną;
- Potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego;
- Potrafi rozróżnić dźwięki i zrozumieć polecenia nauczyciela;
- Przeważnie potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość;
- Mówi spójnie z lekkim wahaniem;
- Posługuje się w miarę poprawnym językiem, popełniając niekiedy zauważalne błędy, ale można go zazwyczaj zrozumieć bez trudności;
- Potrafi omawiać tematy codzienne i niektóre abstrakcyjne;
- Na ogół zabiera głos w dyskusji w naturalny sposób;
- Pisze teksty na ogół dobrze zorganizowane i spójne, a w zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty, choć niektórym poświęca niewiele miejsca;
- Pisze teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości oraz używa prawidłowej pisowni i interpunkcji.
- Otrzymuje minimum 75% z większości sprawdzianów.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Potrafi operować niektórymi strukturami prostymi i złożonymi, budować niektóre zdania spójne;
- Na ogół używa słownictwa odpowiedniego do zadania, ale tylko czasami o charakterze bardziej złożonym;
- Potrafi czasem zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów, rozmów i wydobywa część kluczowych informacji w tekstach i rozmowach;
- Zazwyczaj rozpoznaje uczucia i reakcje mówiącego;
- Potrafi rozróżnić większość dźwięków i zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela;
- Czasem potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość, mówi spójnie z wyraźnym wahaniami;
- Posługuje się częściowo poprawnym językiem, ale popełnia sporo zauważalnych błędów;
- Potrafi omawiać codzienne tematy, ale z abstrakcyjnymi ma wyraźne problemy;
- Można go zazwyczaj zrozumieć;
- Potrafi napisać zdanie zawierające proste struktury i słownictwo, w zadaniu pisemnym zawiera większość istotnych punktów, jednak tekst mógłby być bardziej spójny;
- Używa czasem nieprawidłowej pisowni i interpunkcji;
- Pisze teksty wyraźnie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.
- Otrzymuje minimum 60% z większości sprawdzianów.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Potrafi poprawnie operować niedużą ilością struktur prostych i złożonych, budować zdania, ale przeważnie niespójne;
- dysponuje ograniczonym zakresem słownictwa odpowiedniego do zadania, czasami niepoprawnie używa codziennego słownictwa;
- Potrafi od czasu do czasu zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów, wydobyć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach, zrozumieć niedużą część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną;
- Potrafi też czasami rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego, rozróżnić niektóre dźwięki, a polecenia nauczyciela są dla niego zazwyczaj zrozumiałe chociaż może potrzebować pomocy lub podpowiedzi;
- Czasami potrafi przekazać wiadomość, ale z wyraźnymi trudnościami;
- Mówi czasem spójnie ale z częstym wahaniami;
- Posługuje się czasami poprawnym językiem, ale popełnia wiele zauważalnych błędów;
- Jego słownictwo jest bardzo ograniczone, potrafi omawiać codzienne tematy, ale rzadko podejmuje te o charakterze abstrakcyjnym, nieczęsto zabiera głos w rozmowie;

- Można go zrozumieć, ale z pewną trudnością;
- Próbuje pisać zdania zawierające proste struktury i słownictwo;
- Jego tekst bywa spójny, ale brak mu organizacji;
- W zadaniu pisemnym zawiera tylko niektóre istotne punkty;
- Pisze teksty wyraźnie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości, używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.
- Otrzymuje minimum 40% z większości sprawdzianów.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Nie potrafi operować nawet prostymi strukturami gramatycznymi;
- Jego słownictwo jest rażąco ubogie, nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy;
- Nie potrafi zrozumieć ogólnego sensu różnorodnych tekstów i rozmów;
- Polecenia nauczyciela są dla niego niezrozumiałe;
- Nie może rozróżnić podstawowych dźwięków i uczuć mówiącego;
- Rzadko potrafi przekazać wiadomość.
- Popęłnia liczne błędy językowe;
- Nie potrafi wypowiedzieć się na podstawowe tematy;
- Nie zabiera głosu w dyskusji;
- Popęłnia liczne błędy językowe;
- Jego prace są niespójne, z licznymi błędami interpunkcyjnymi;
- Pisze prace bardzo krótkie;
- Nie chce korzystać z proponowanych form pomocy.

„Przedmiotowy system oceniania z języków obcych” został uchwalony i zatwierdzony do stosowania na zebraniu Przedmiotowego Zespołu Języków Obcych w dniu 30 sierpnia 2011.

Kopia „Przedmiotowego systemu oceniania z języków obcych” znajduje się w dokumentacji szkolnej.

Zmian zasad oceniania sprawdzianów dokonano i zatwierdzono przez Radę Pedagogiczną w dniu 03 września 2012.

ANEKS DO PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA JĘZYKÓW OBCYCH

Ocenianie

Zgodnie z Podstawą Programową IV.1 uczeń potrafi praktycznie posługiwać się językiem angielskim na poziomie średniozaawansowanym (zakres podstawowy) i zaawansowanym (zakres rozszerzony) w zakresie następujących umiejętności zgodnie z uszczegółowieniem w podstawie programowej:

- rozumienie ze słuchu;
- rozumienie wypowiedzi pisemnych;
- tworzenie wypowiedzi ustnych;
- tworzenie wypowiedzi pisemnych;
- reagowanie ustnie;
- reagowanie w formie tekstów pisanych;
- przetwarzanie tekstu ustnie lub pisemnie.

Ponadto uczeń posiada umiejętność samodzielnego uczenia się.

Uczeń potrafi:

- korzystać z różnorodnych źródeł informacji w języku obcym (np. encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi) również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- dokonać samooceny (np. przy użyciu portfolio językowego) i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- stosować strategie komunikacyjne oraz strategie kompensacyjne;
- dostrzec i być świadomym różnic i podobieństw między językami;
- współdziałać w grupie, np. w językowych pracach projektowych;
- organizować sobie pracę, zachowując systematyczność i samodyscyplinę.

Co podlega ocenie

Ocenie powinny podlegać cztery sprawności językowe, sprawności zintegrowane oraz gramatyka i leksyka. Poza tym należy docenić pracę ucznia na lekcji oraz dodatkowo wykonywane zadania, np. udział w konkursach i olimpiadach językowych, udział w imprezach szkolnych wymagających przygotowania materiałów lub punktów programu w języku angielskim. Możemy postawić wówczas ocenę za aktywność w całym semestrze i traktować ją jako ocenę liczoną do średniej semestralnej.

Ocena ta może więc podwyższyć ocenę semestralną i stanowić zachętę do aktywności. Nie należy jednak karać za brak aktywności oceną niską. W przypadku braku aktywności nie stawiamy tej oceny wcale.

Zakładamy, że uczeń szkoły ponadgimnazjalnej jest osobą prawie dorosłą, odpowiedzialną za swoją edukację, świadomą znaczenia wykształcenia we współczesnym świecie. Nie widzimy więc potrzeby oceniania np. zeszytu, który ma stanowić dodatkowe źródło informacji, a nie przedmiot oceny. Uczeń prowadzi zeszyt w najbardziej efektywny dla siebie sposób, w zależności od stylu uczenia się i osobistych potrzeb. To samo dotyczy aktywności na lekcji. Na przykład w dyskusji uczeń ma wolny wybór, czy, kiedy i na jaki temat chce zabrać głos. Jako osoba odpowiedzialna za swoją naukę, musi wiedzieć, że np. niezabieranie głosu w dyskusji pozbawia go możliwości rozwijania tej umiejętności i

może mieć wpływ na ocenę ze sprawności mówienia. Musimy jednak pamiętać o czynniku osobowościowym. Wielu uczniów, nawet bardzo sprawnie posługujących się językiem obcym w piśmie, nie podejmuje się mówienia tylko dlatego, że się wstydzi i boi kompromitacji. Należy więc łagodnie zachęcać ich do zabierania głosu na lekcji, ale nie zmuszać do tego.

Sposoby sprawdzania

Sprawdzanie stopnia opanowania czterech sprawności językowych, gramatyki i leksyki powinno być przeprowadzane za pomocą odpowiednio skonstruowanych testów obiektywnych i subiektywnych przy zastosowaniu jasnych i znanych uczniom kryteriów.

Testy obiektywne to testy składające się z zadań zamkniętych, takich jak:

- wielokrotny wybór;
- na dobieranie;
- prawda-falsz.

Mogą one służyć do sprawdzania gramatyki i leksyki oraz sprawności słuchania i czytania, a także sprawności zintegrowanych. Są one obiektywne, ponieważ sprawdza się je za pomocą klucza i liczba poprawnych odpowiedzi jest ograniczona.

Testy subiektywne to testy składające się z zadań otwartych, takich jak:

- zadania z luką (wymagają wstawienia w lukę wyrazu lub wyrażenia);
- zadania krótkiej odpowiedzi (wymagają udzielenia odpowiedzi w postaci jednego słowa, pełnego zdania lub najwyżej 2-3 zdań);
- zadania rozszerzonej odpowiedzi (wymagają udzielenia rozwiniętej odpowiedzi pisemnej lub ustnej).

Testy subiektywne możemy zastosować do sprawdzania sprawności pisania, mówienia, czytania, słuchania, sprawności zintegrowanych, a także gramatyki i leksyki. Są one subiektywne, ponieważ liczba poprawnych odpowiedzi nie jest ograniczona i nie można ich sprawdzać za pomocą klucza odpowiedzi.

Do testowania **sprawności mówienia** możemy stosować:

- rozmowy z odgrywaniem roli;
- rozmowy na temat ilustracji;
- wypowiedzi na temat materiału stymulującego;
- **dłuższe wypowiedzi na zadany temat.**

Do testowania **sprawności pisania** możemy stosować:

- zadania na uzupełnianie luk za pomocą jednego słowa, wyrażenia, zdania lub całego akapitu;
- zadania na pisanie sterowane, czyli takie, których zawartość treściowa określona jest w poleceniu i punktowana przy ocenianiu;
- zadania na pisanie kreatywne w określonej formie i o określonej długości (najpóźniej od drugiego roku nauki).

Do testowania **sprawności czytania i słuchania** możemy stosować zadania typu:

- wielokrotny wybór;
- na dobieranie;
- prawda-falsz;

- uzupełnianie luk;
- parafrazowanie,
- odpowiedzi na pytania.

Do testowania **gramatyki i leksyki** możemy stosować zadania typu:

- wielokrotny wybór;
- na dobieranie;
- uzupełnianie luk;
- parafrazowanie;
- poprawianie błędów;
- tłumaczenie zdań lub części zdań na język angielski.

Do testowania **sprawności zintegrowanych** możemy stosować:

- zadania polegające na ustnym lub pisemnym streszczeniu usłyszanego lub przeczytanego tekstu;
- zadania polegające na ustnym lub pisemnym parafrazowaniu usłyszanego lub przeczytanego tekstu;
- zadania polegające na grupowej prezentacji projektu w formie ustnej lub pisemnej;
- zadania polegające na indywidualnej prezentacji projektu w formie dłuższej wypowiedzi ustnej lub pisemnej (od początku nauki w liceum);
- zadania polegające na prezentacji tematu połączonej z dyskusją (od drugiego semestru drugiego roku nauki).

Wystawianie oceny

Oceniając sprawności pisania i mówienia, proponujemy zastosować poniższe skale ocen.

Mówienie

KRYTERIA OCENY SPRAWNOŚCI MÓWIENIA – zakres podstawowy	
5	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi z powodzeniem zachować się w szerokim repertuarze sytuacji życia codziennego; • potrafi sformułować krótką, kilkuzdaniową wypowiedź w całości spójną i logiczną; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • posługuje się szerokim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu podstawowego. <p>Wymowa i intonacja nie sprawiają żadnych trudności w zrozumieniu.</p>
4	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeważnie potrafi z powodzeniem zachować się w szerokim repertuarze sytuacji życia codziennego; • potrafi sformułować krótką, kilkuzdaniową wypowiedź w większości spójną i logiczną; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się nieliczne błędy gramatyczne i leksykalne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • posługuje się dość szerokim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu podstawowego. <p>Wymowa i intonacja ucznia sprawiają drobne trudności w zrozumieniu.</p>

3	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czasem potrafi z powodzeniem zachować się w podstawowych sytuacjach życia codziennego; • próbuje sformułować krótką, kilkudzaniową wypowiedź, ale bywa ona niespójna i nielogiczna; • próbuje wypowiadać się, ale w jego wypowiedzi pojawiają się liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które częściowo zakłócają komunikację; • posługuje się dość wąskim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu podstawowego. <p>Wymowa i intonacja ucznia czasami sprawiają trudności w zrozumieniu.</p>
2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z trudem potrafi zachować się w podstawowych sytuacjach życia codziennego; • próbuje sformułować krótką, kilkudzaniową wypowiedź, ale przeważnie jest ona niespójna i nielogiczna; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które znacznie zakłócają komunikację; • posługuje się bardzo wąskim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu podstawowego. <p>Wymowa i intonacja ucznia często sprawiają trudności w zrozumieniu.</p>
1	<p>Wypowiedź ucznia jest niezrozumiała albo całkowicie nie na temat.</p>
KRYTERIA OCENY SPRAWNOŚCI MÓWIENIA – zakres rozszerzony	
5	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi z powodzeniem zachować się w szerokim repertuarze sytuacji życia codziennego; • potrafi sformułować dłuższą wypowiedź, w całości spójną i logiczną; • potrafi wziąć udział w dyskusji*; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • posługuje się szerokim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego. <p>Wymowa i intonacja nie sprawiają żadnych trudności w zrozumieniu.</p>
4	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeważnie potrafi z powodzeniem zachować się w szerokim repertuarze sytuacji życia codziennego; • potrafi sformułować dłuższą, spójną i logiczną wypowiedź; • zazwyczaj potrafi wziąć udział w dyskusji*; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się nieliczne błędy gramatyczne i leksykalne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • posługuje się dość szerokim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego. <p>Wymowa i intonacja ucznia sprawiają drobne trudności w zrozumieniu.</p>
3	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czasem potrafi z powodzeniem zachować się w podstawowych sytuacjach życia codziennego; • próbuje sformułować dłuższą wypowiedź, ale bywa ona niespójna lub nielogiczna; • próbuje czasem wziąć udział w dyskusji*; • próbuje wypowiadać się, ale w jego wypowiedzi pojawiają się liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które częściowo zakłócają komunikację; • posługuje się dość wąskim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego. <p>Wymowa i intonacja ucznia czasami sprawiają trudności w zrozumieniu.</p>

2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z trudem potrafi zachować się w podstawowych sytuacjach życia codziennego; • próbuje sformułować dłuższą wypowiedź, ale przeważnie jest ona niespójna i nielogiczna; • rzadko próbuje wziąć udział w dyskusji*; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które znacznie zakłócają komunikację; • posługuje się bardzo wąskim zakresem struktur leksykalnych i gramatycznych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego. <p>Wymowa i intonacja ucznia często sprawiają trudności w zrozumieniu.</p>
1	Wypowiedź ucznia jest niezrozumiała albo całkowicie nie na temat.

*Udział w dyskusji to sprawdzenie takich umiejętności, jak: wyrażanie, uzasadnianie i obrona własnej opinii oraz komentowanie opinii innych osób. Można ocenić te umiejętności w czasie dyskusji prowadzonej przez całą klasę. Jednak biorąc pod uwagę fakt, że niektórzy uczniowie niechętnie biorą udział w takich dyskusjach, możemy ocenę za powyższe umiejętności wystawić na podstawie rozmowy nauczyciel-uczeń. Elementy dyskusji będą też zawierać prezentacja projektu oraz – prezentacja przygotowanego tematu. Proponujemy rozpoczęcie zadawania tego rodzaju pracy najpóźniej w drugim semestrze drugiej klasy.

Do oceny wypowiedzi ustnych podczas rozmowy nauczyciel-uczeń można wykorzystać poniższą kartę oceny odpowiedzi. Odpowiedź ucznia jest oceniana w 5 kryteriach:

- zakres struktur leksykalno-gramatycznych: zakres użytych struktur gramatycznych oraz różnorodność słownictwa;
- poprawność struktur leksykalnych, poprawność użytych form gramatycznych i słownictwa;
- płynność wypowiedzi: brak pauz lub występowanie nienaturalnych pauz w wypowiedzi;
- wymowa: wymowa dźwięków, akcentowanie i intonacja;
- treść: zgodność odpowiedzi z zadaniem pytaniem, stopień rozwinięcia wypowiedzi.

Nauczyciel, po wysłuchaniu odpowiedzi ucznia, zakreśla ocenę w każdej z pięciu kategorii a następnie oblicza średnią. Załóżmy, że uczeń otrzymał następujące częściowe oceny: 4, 3, 4, 4, 3. Średnia z tych ocen to 3,6. Ocena, którą otrzymuje uczeń za odpowiedź to: 4.

Taka forma oceny jest nie tylko bardziej obiektywna i ujednolicona, ale stanowi także źródło informacji zwrotnej dla ucznia.

Karta oceny wypowiedzi ustnej

Elementy podlegające ocenie	Ocena				
	1	2	3	4	5
Zakres/Bogactwo struktur leksykalno-					

gramatycznych					
Poprawność struktur leksykalno-gramatycznych	1	2	3	4	5
Płynność wypowiedzi	1	2	3	4	5
Wymowa	1	2	3	4	5
Treść	1	2	3	4	5

W celu zapoznania uczniów z wymaganiami maturalnymi można wykorzystać kryteria oceniania zawarte w aktualnym informatorze maturalnym. Proponujemy jednak przyznawać maksymalnie 6 punktów za sprawność komunikacyjną – w odniesieniu do każdego z trzech zadań, tj. rozmowy z odgrywaniem roli, rozmowy na podstawie ilustracji (opis ilustracji i odpowiedzi na trzy pytania) oraz wypowiedzi na podstawie materiału stymulującego i odpowiedzi na dwa pytania – osobno, według tabeli zawartej w informatorze maturalnym. Można wówczas zmodyfikować nieco punktację za umiejętności językowe tak, aby maksymalnie uczeń mógł za nie uzyskać też 6 punktów. Można więc przyznać maksymalnie 2 punkty za zakres struktur leksykalno-gramatycznych, 2 punkty za poprawność językową i po 1 punkcie za wymowę i płynność. Wówczas punkty uzyskane w trakcie takiego miniegzaminu można zinterpretować w następujący sposób:

- 12 – 11 – ocena bardzo dobra
- 10 – 9 pkt – ocena dobra
- 8 – 7 pkt – ocena dostateczna
- 6 pkt – ocena dopuszczająca
- poniżej 6 – ocena niedostateczna

KRYTERIA OCENY SPRAWNOŚCI PISANIA – poziom podstawowy	
5	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać spójny, w pełni zrozumiały, zgodny z tematem tekst użytkowy w odpowiednio dobranej formie; • stosuje szeroki zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu podstawowego; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się sporadyczne błędy gramatyczno-leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • zachowuje właściwą formę graficzną; • pisze teksty mieszczące się w granicach określonych w poleceniu;
4	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać spójny, zrozumiały, zgodny z tematem tekst użytkowy w odpowiednio dobranej formie; • stosuje dość szeroki zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu podstawowego; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się nie-liczne błędy gramatyczno-leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne, które nie zakłócają komunikacji; • przeważnie potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • przeważnie zachowuje właściwą formę graficzną; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu do +/- 10%.
3	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać w większości zrozumiały tekst użytkowy, lecz czasem brak w nim logicznej ciągłości i nie zachowuje on założonej formy; może nieznacznie odbiegać od tematu; • stosuje dość wąski zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu podstawowego; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia liczne błędy gramatyczno-leksykalne, liczne błędy interpunkcyjne i ortograficzne, które częściowo zakłócają komunikację; • czasem potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • czasem nie zachowuje właściwej formy graficznej; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu do +/- 20%.
2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać tekst użytkowy, lecz najczęściej brak w nim logicznej spójności i nie zachowuje on założonej formy, znacznie odbiega od tematu i jest trudny do zrozumienia; • stosuje bardzo wąski zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu podstawowego; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia bardzo liczne błędy, które znacznie utrudniają komunikację; • rzadko udaje mu się dostosować styl i rejestr do założonej formy; • rzadko udaje mu się zachować właściwą formę graficzną; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu o ponad 20% w górę albo w dół.
1	Tekst jest nie na temat albo błędy uniemożliwiają komunikację.

KRYTERIA OCENY SPRAWNOŚCI PISANIA – poziom rozszerzony	
5	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać spójny, w pełni zrozumiały, zgodny z tematem dłuższy tekst w odpowiednio dobranej formie; • stosuje szeroki zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się sporadyczne błędy gramatyczno-leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne, które jednak nie zakłócają komunikacji; • potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • zachowuje właściwą formę graficzną; • pisze teksty mieszczące się w granicach określonych w poleceniu.
4	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać spójny, zrozumiały, zgodny z tematem dłuższy tekst w odpowiednio dobranej formie; • stosuje dość szeroki zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego; • wypowiada się komunikatywnie, choć w jego wypowiedzi pojawiają się nieliczne błędy gramatyczno-leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne, które nie zakłócają komunikacji; • przeważnie potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • przeważnie zachowuje właściwą formę graficzną; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu do +/- 10%.
3	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać w większości zrozumiały tekst użytkowy, lecz czasem brak w nim logicznej ciągłości i nie zachowuje on założonej formy; może nieznacznie odbiegać od tematu; • stosuje dość wąski zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia liczne błędy gramatyczno-leksykalne, liczne błędy interpunkcyjne i ortograficzne, które częściowo zakłócają komunikację; • czasem potrafi dostosować styl i rejestr do założonej formy; • czasem nie zachowuje właściwej formy graficznej; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu do +/- 20%.
2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi napisać dłuższy tekst, lecz najczęściej brak w nim logicznej spójności i nie zachowuje on założonej formy, znacznie odbiega od tematu i jest trudny do zrozumienia; • stosuje bardzo wąski zakres struktur gramatycznych i leksykalnych przewidzianych dla poziomu rozszerzonego; • próbuje wypowiadać się, ale popełnia bardzo liczne błędy, które znacznie utrudniają komunikację; • rzadko udaje mu się dostosować styl i rejestr do założonej formy; • rzadko udaje mu się zachować właściwą formę graficzną; • pisze teksty przekraczające granice określone w poleceniu o ponad 20% w górę albo w dół.
1	Tekst jest nie na temat albo błędy uniemożliwiają komunikację.

Punkty za zadania typu maturalnego można przyznać w następujący sposób:

Poziom podstawowy

Krótką formą użytkową – stosujemy kryteria według informatora maturalnego. Za **komunikację** przyznajemy po 1 pkt. za każdą zrozumiałą informację, odpowiednio modyfikując punkty za **poprawność**:

- 2 pkt – jeśli liczba błędów nie przekracza 5% tekstu;
- 1,5 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 6–10% tekstu;
- 1 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 11–15% tekstu;
- 0,5 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 16–20% tekstu;
- 0 pkt – za liczbę błędów powyżej 20% tekstu.

Nie przyznajemy również punktów za poprawność, jeśli brakuje więcej niż jednej informacji.

Za takie zadanie można otrzymać maksymalnie 6 pkt. Interpretacja punktów wygląda wówczas następująco:

- 6 pkt – ocena bardzo dobra
- 5,5 – 5 pkt – ocena dobra
- 4,5 – 4 pkt – ocena dostateczna
- 3,5 – 3 pkt – ocena dopuszczająca
- poniżej 3 pkt – ocena niedostateczna.

Dłuższą formą użytkową – przy założeniu, że uczeń ma do przekazania cztery informacje, stosujemy kryteria jak w informatorze maturalnym (patrz: aktualny informator maturalny), jedynie modyfikujemy **podkryterium poprawności**, i przyznajemy:

- 2 pkt – jeśli liczba błędów nie przekracza 5% tekstu;
- 1,5 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 6–10% tekstu;
- 1 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 11–15% tekstu;
- 0,5 pkt – jeśli liczba błędów zawiera się w przedziale 16–20% tekstu;
- 0 pkt – za liczbę błędów powyżej 20% tekstu.

Nie przyznajemy punktów za poprawność i bogactwo językowe, jeśli długość tekstu jest mniejsza od połowy minimalnej wymaganej liczby słów.

Interpretacja punktów wygląda wówczas następująco:

- 10 – 9 pkt – ocena bardzo dobra
- 8,5 – 7,5 pkt – ocena dobra
- 7 – 6 pkt – ocena dostateczna
- 5,5 – 4 pkt – ocena dopuszczająca
- poniżej 4 pkt – ocena niedostateczna.

Poziom rozszerzony

Dłuższe wypowiedzi pisemne na zadany temat w określonej formie – stosujemy kryteria dla danej formy, np. rozprawki (patrz: aktualny informator maturalny).

Interpretacja punktów wygląda wówczas następująco:

18 – 17 pkt	– ocena bardzo dobra
16 – 15 pkt	– ocena dobra
14 – 13 pkt	– ocena dostateczna
12 – 11 pkt	– ocena dopuszczająca
poniżej 11 pkt.	– ocena niedostateczna.

Jeśli chodzi o ocenianie rozumienia tekstu czytanego i słuchanego, to sprawdzane jest to za pomocą testów obiektywnych. Proponujemy przełożenie ocen wyrażonych procentowo na stopnie szkolne przy założeniu, że umiejętności te testujemy zadaniami zamkniętymi i sprawdzamy co najmniej 3 umiejętności szczegółowe (np. określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje i wyselekcjonowanie wskazanej informacji).

100 – 91%	- ocena bardzo dobra
90 – 85%	- ocena dobra +
84 – 75%	- ocena dobra
74 – 70%	- ocena dostateczna +
69 – 55%	- ocena dostateczna
54 – 50%	- ocena dopuszczająca +
49 – 40%	- ocena dopuszczająca
poniżej 40%	- ocena niedostateczna

Podobną skalę stosujemy w testach gramatycznych i leksykalnych.

Pozostałe zasady oceniania zgodnie z ‘Przedmiotowym system oceniania’ zatwierdzonym do realizacji w sierpniu 2011 (ze zmianami w dniu 03.09.2012).